

SLOVAN.

Štev. 36.

V Ljubljani, dne 28. avgusta.

1884.

Vsebina: Josip Juraj Strossmayer. — Aleksander Sergějevič Puškin. — Po notranjski volitvi. — Bojanci. — Pogled po slovan-
skem svetu. — Razne novice. — Politični razgled. — **Ilustracija:** Josip Juraj Strossmayer.

Josip Juraj Strossmayer.

Po fotografiji za „Slovana“ v les urezal J. F. Patočka.

Josip Juraj Strossmayer.

Spisal Milko Cepelič.

Josip Juraj Strossmayer se je porodil dne 4. februarja leta 1815. v Oseku (po velikosti drugem mestu Hrvaškega) od siromašnih ali čestitih roditeljev. Osnovne šole in gimnazijske nauke je dovršil v svojem rojstnem mestu z najboljšim uspehom, tako da njegovi oseški vrstniki še danes s ponosom pravijo, da oseški gimnazij ni imel nikdar tako odličnega dijaka, kakor mu je bil mladi Strossmayer. In res človek se mora čuditi, kako Strossmayer še danes — ko mu bode že 70 let — zna pojedine odlomke Vergiljeve Enejide iz glave, katero je takrat vso na pamet znal. In malo kdo iz učenjakov, kateri se ex professo pečajo s klasičnimi študijami, bode poznaval tako dobro klasične latinske pisatelje, kakor jih Strossmayer še danes iz svoje dijaške dobe pozna.

Leta 1832. je bil sprejet v djakovsko semenišče, kjer se je dve leti učil modroslovju in od ondod je bil kot najboljši dijak poslan na peštansko vseučilišče, kjer se je učil bogoslovju. V tem času, ko se je Strossmayer učil bogoslovju v Pešti, začel se je tudi na Hrvaškem prepoved narodne književnosti in ž njo tudi narodna samozavest. To novo življenje je Strossmayer dobro v sebi čutil, ali se ni hotel — kakor so to storili njegovi tovariši — s hrupom kazati, ampak se je ves zakopal v knjige, želeč se najprej obogatiti z znanjem, da bi potem mogel resno in uspešno delovati za svoj narod.

In kakšen dijak je bil Strossmayer v Pešti, najbolje dokazuje to, da je že kot bogoslovec postal doktor modroslovja in da so ga spoštovali njegovi profesorji, kakor malo koga drugega. Nehote se tu spominamo, kaj nam je vrstnik Strossmayerjev in bivši tedanji dijak na peštanskem vseučilišču pripovedal. On nam pravi, da je Strossmayer pri letnem izpitu iz dogmatike tako sjajno odgovarjal, da se je izpitno poverjeništvu čudilo njegovemu znanju in okretnosti, da je predsednik glasno vskliknil: „Strossmayer aut primus haereticus saeculi XIX. aut prima columna ecclesiae catholicae.“*) Prvo se hvala Bogu ni zgodilo, a da li drugo, najboljši nam je dokaz ves katoliški svet.

Po dovršenih bogoslovnih naukah poslal ga je vladika Kuković za kapelana v Petrovaradin. Ondu je bil tri leta in je prosil Kukovića, da ga pošlje v duhovniško odgojevališče v tako imenovani Augustineum na Dunaj,

*) Strossmayer bode ali prvi krivoverec XIX. stoletja ali pa prvi steber katoliški cerkvi.

da napravi doktorat iz bogoslovja. O ti priliki, ko je namreč prosil Kukovića, da ga pošlje na Dunaj, nadahnila ga je neka višja moč, in je svojemu vladiki, ko je jemal slovo od njega, rekel javno: „Bodite prepričani, notranji glas mi govori, da bodem Vaš prvi naslednik“. Vladika Kuković se je čudil toliki predrznosti mladega človeka in se je jako hladno poslovil od njega. Ali mladi Strossmayer je to svoje prepričanje zapisal na listič, ki ga je srečno še do danes ohranil in kateri se zdaj vidi v jugoslavenski akademiji znanosti in umetnosti v Zagrebu.

Tudi svoje zadnje nauke je dovršil Strossmayer, kakor pravi veleum. Vse četiri svoje rigoroze je izdelal „cum applausu“, a profesorji niso mogli dosti pohvaliti mladega tega veleuma.

Vrnivšemu se v domovino je ponudil vladika Kuković mesto profesorja na duhovniškem liceji v Djakovem. Tu je živel mladi Strossmayer do leta 1847., ko je bil poklican na Dunaj za ravnatelja onemu istemu višjemu duhovniškemu zavodu, v katerem je bil pred nekoliko leti dijak. Ondu je bil poleg tega odlikovan s častjo c. kr. dvorskega kapelana in je tako bil dolžan imeti tudi pridige pred cesarskim dvorom. — Dosegši te časti mogel je Strossmayer bolje razvijati svoje duševne moči, nego mu je to bilo možno v Djakovem. Še le zdaj se je začel javno udeleževati borbe in brambe pravic svojega naroda in je pisal članke v dunajskih listih proti nasilstvu Madžarjev. Zarad svojega domoljubja in velikega uma svojega poznali so ga že dobro ne samo v bližnjih mu dunajskih krogih, ampak tudi pri rojakih njegovih. In ko se je leta 1849. vladika Kuković zahvalil na stolici vladike bosenskosremskega, tedaj na Dunaji živeči Hrvati, a na čelu jim iz one dobe slavno znani branitelj hrvaškega prava, a pozneje državni svetnik baron Metel Ožegović, niso znali na Dunaj prišedšemu banu Jelačiću priporočiti boljšega in razumnejšega vladike za izpražnjeno stolico v Djakovem, nego mladega, ali učenega Strossmayerja; in še več, upokojeni vladika Kuković je najtopleje priporočil Nj. Veličanstvu za svojega naslednika mladega Strossmayerja in mu je tako po nagibu neke višje moči pomogel izpolniti ono prorokovanje, katero mu je rekel isti mladenič pred sedmimi leti in na katero se je on tako jako jezil.

(Dalje prihodnjič.)

Aleksander Sergêjević Púškin.

Spisal dr. Fran Celestin.

(Dalje.)

Leta 1833. v žalostni misli prosi Boga, da mu ohrani pamet. Pa bilo bi krivo, ako bi mislili, da je to obupavanje posebno globoko (istega leta je zapel na pr. prav veselo — o husarji). Za celo Púškinovo življenje je namreč pomenljivo, da se kaj lahko predaje ravno nasprotnim utisom veselja ali žalosti. Sedaj ga naučujuje

mračni Byron, potem „sjajni“ Deržavin, potem potuje po Rusiji in „ciganski“ živi ali pa se vrti zopet v najvišjih petrograških krogih itd. Tu je torej nestalnost značaja, lastna ljudem negloboke omike brez jasno označenih, globoko premišljenih nazorov: celo ogromno polje političnih, društvenih in kulturnih vprašanj in nalog ga ni zanimalo

ali pa le malo — površno. Za vse to se pa morda nekoliko tudi zato ni brigal, ker je tudi brez njih sijajno uspeval in ker je vladal Nikolajev — zistem.

olitar

b) Puškinove „poeme“.

Prva Puškinova poema, katera je jako zanimala občinstvo in kritiko, je „Ruslan i Ljudmila“, začeta še v liceji 1817. l., končana 1820. l. na Kavkazu. Pripoveduje nam to le:

Veliki knez Vladimir praznuje poroko svoje najmlajše hčere s hrabrim knezom Ruslanom. Po noči nevesto odnese neki čarovnik. Nesrečni ženin gre z drugimi vitezi, z Bogdajem, Farlafom in Ratmirom, da je iščejo, Vladimir pa jo obeta onemu, kdor jo dobi nazaj. Vitezi gredo sprva skupaj, potem se razdele in Ruslan gre k nekemu puščavniku. Ta mu najprej pripoveduje svoje dogodke, kako ga je namreč zavržla lepota, kako se je zato učil čaranju, da ji premaga srce, in kako je, dokler se je vse naučil, med tem lepota postala — stara baba ter se strastno zaljubila ravno vanj. Seveda on je sedaj ne mara več: zato se želi ona maščevati. Nazadnje izve Ruslan od njega, da mu je Ljudmilo vzel neki Černomór in da jo bo dobil nazaj (1. pesem).

Bogdaj od daleč vidi Farlafa in misleč, da je Ruslan, hoče sopernika ubiti, pa vendar opazi svojo zmoto. Farlaf gre domu, Bogdaj pa sreča Ruslana. Ljudmila je med tem v sijajnem vrtu čarovnika — žalostna. Zvečer pride Černomor in ona ga pograbi za kapo in tako strašno zavrtili, da čarovnik pusti kapo in zbeži.

Ruslan in Bogdaj se borita: zadnji vržen v reko umrje (2. pesem).

Drugo jutro išče Černomor Ljudmile, pa je ne vidi, ker je bila nadela kapo zadnjo stran naprej in tako postala nevidna. Ruslan išče na starem bojnem polji meč, najde „živo glavo“, ki mu kaže meč (3. pesem).

Ratmir v nekem gradu v razkošji pozablja Ljudmile, ki se skriva pred čarovnikom, dokler ji ta ne po-

kaže žive slike Ruslanove ter je tako ne ulovi. Ravno tu pa prihaja Ruslan sam (4. pesem).

Ruslan v boji s Černomorjem odseče mu brado ter ga tako zmaga. Ali Ljudmila spi kakor mrtva in Ruslan gre ž njo proti Kijevu. Na potu ga ubije Farlaf in spečo Ljudmilo pelje v Kijev. Puščavnik pa oživlja Ruslana, daje mu prstan, s katerim se Ruslan dotakne Ljudmile in jo prebudi. Farlaf priznava svojo pregreho in vse se končuje z veselo gostbo (5. in 6. pesem).

Čita se vse to jako prijetno, nenavadno lahko in zato je Puškin lepo uspel s to pesmijo, ki pa ima nekaj slabih strani: 1.) Ruski fantastični svet je mešan z italijanskim (Armida) in z romantiko Žukovskega. 2.) Ni tu nobene prave ideje. 3.) Ni soglasja ni glede dogodkov ni glede oseb. Uspeh je bil pa vendar velik, ker je pesem lehkoelegantna in bolj parodija, nego romantična pesem.

Puškin je tu prvokrat pokazal svoj obširni talent.

Iz utisov potovanja na jug so postale poeme: Kavkazkij plěnnik (1821), Bahčisarajskij fontán (1822), Cygány (1824). Najprej vidimo tu upliv mest, katera je pesnik obiskal, 2.) upliv Byrona. Opisi Kavkaza, Krima, besarabskih step, ciganskega življenja in življenja Čerkesov so rejalni in ob enem pesniški, junaki pa narisani pod javnim uplivom angleških pesnikov. Junak v Kavkazkij plěnniku (ujetniku) zapušča domovino in beži za „senco svobode“. Ne vemo pa, zakaj zapušča domovino? Iz jednega mesta nekako slutimo, da je kriva neverna ljubica. Tak junak pa nas ne more posebno naučevati.

Podoben je junak v „Ciganih“ — Aleko, četudi je narisana nekaj jasnejše. Lepo je opisana ciganka Zemfira in njen odnošaj k staremu, groznemu možu, četudi je tu mnogo neverjetnosti in idejalizacije, kakor sploh v vseh teh „poemah“. Značajna je njena pesmica, kjer veli ne-ljubljenemu možu:

Stáryj muž, gróznjy muž,
Rězi (reži) menjá, žgi menjá —
Ja tverdá, ne bojús
Ni nožá ni ognjá.

(Dalje prihodnjič.)

Po notranjski volitvi.

„Gospod baron Winkler mora odstopiti, ako izvolite zopet dr. V. Zarnika,“ tako so prisiljeni in prostovoljni agitatorji zatrjevali volilcem, ki so imeli v ponedeljek dne 25. t. m. stopiti na volišče, da si izvolijo novega zastopnika namesto odstopivšega dr. Zarnika.

Gospodu baronu Winklerju sedaj ne bode treba odstopiti in kedor je bil tako najiven, da je verjel oni pravljici, mora iz tega, ker dr. Zarnik sploh ni dobil glasov, sklepati, da je čra Winklerjeva za veke vekov tako utrjena na Kranjskem in da bode ubogemu že tako žalostno izkušnemu narodu slovenskemu brez vsega usmiljenja tudi na dalje še gledati kozolce, katere prevrača v vladnem slovenskem listu njega urednik.

Toda bodimo resni. Dr. V. Zarnik je pri volitvi propal. Volilci sploh niso zanj glasovali, temveč so postavili v poslednjem trenutku za kandidata Hinka Kavčiča z

Razdrtega. A tudi ta ni dobil zadostnega števila glasov, temveč izvoljen je bil vladni kandidat Adolf Obresa.

Ako vse to premislimo, spoznali bomo, da je poslednja volitev notranjska jako zanimiva in poučna iz dvojnega ozira. Dokazuje nam namreč, da pri enem delu našega naroda ni računati na zahvalnost in da Notranjska ni tako probujena, kakor se je doslej splošno mislilo.

Skoro pet in dvajset let se že trudi dr. Zarnik na narodnem polji. Izredno nadarjenost in znamenito zgovornost njegovo so priznavali doslej vsi in še celo mož, ki sicer ni našel dobrega lasu na njem, ki ga je v slovenskem vladnem listu ometaval dober mesec pred volitvijo dan na dan z blatom, ki je smešil njegovo postavo in s frivolno roko odtegoval zagrinjalo, ki je prikrivalo privatno življenje njegovo, še ta mož, pravimo, ni mu mogel obojega odrekati.

Dr. Zarnik je bil vedno prvi, kedar je bilo treba odbijati sovražne napade na našo narodnost in naš jezik; on je bil vedno na mestu, kedar je bilo treba buditi in naukuševati slovensko ljudstvo. Slovensko Štajarsko se ima poleg dr. J. Vošnjaka zahvaliti ravno njemu, da se je tako dobro zavedati začelo in da je sedaj s pripomočjo drugih svojih voditeljev tako pogumno obvarovalo svoja tla drznih sovražnih naskokov. Takemu možu bi moral biti hvaležen ves narod in imel bi mu to svojo hvaležnost o ugodni priliki tudi dokazati. Taka prilika je bila ravno sedaj; bila zato, ker ga je koleričen profesor v slovenskem listu napadal tako, da je morala nevolja zgrabit vsakega, kedor ima še količkaj čuta za dostojnost v sebi. Ravno navzlic tem napadom je imel narod slovenski z volitvijo dr. Zarnika dokazati, da ve čislati one, ki so se trudili za najdražje svetinje njegove, da mu ni še tuj čut zahvalnosti. — Zgodilo se je ravno nasprotno. Notranjski volilci so pokazali, da tega čuta ne poznajo. „Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan, der Mohr kann gehen“ — s temi besedami da se najbolje označiti razmerje njihovo nasproti dr. Zarniku.

Priznati moramo, da bi nas bilo to ravnanje notranjskih volilcev jako razžalostilo, ko bi ne bili prepričani, da oni možje, ki so stopili dne 25. t. m. na volišče, še niso narod slovenski in da le tá vse drugače sodi o zaslužnih možeh svojih.

Drugo, kar vzbuja o tej volitvi našo pozornost, pa je faktum, da večini notranjskih volilcev nikakor ne pristoji oni častni pridevek, s katerim so jih počastili pred nekaj leti slovenski časniki. „Zavednosti“ ti možje niso dokazali; kajti zavednost se dokumentuje s tem, ako se voli po lastnem prepričanju ne glede na levo in desno tako, da se z volitvami izrazi mnenje naroda. Tega pa na Notranjskem nismo doživeli; kajti volilci so si izbrali poslanca, katerega jim je usilila vlada in kateri je že zanaprej se obvezal, da bode delal vedno tako, kakor bode ona hotela. Kjer se izvoli poslanec s takim programom nasproti kandidatu, kateri si ohranjuje proste roke

in ima pred očmi vedno le koristi naroda in ne volje vlade, tam ne more biti govora o zavednih volilcih. Poleg tega je pa tu šlo za načelno vprašanje in bi torej volilci morali biti tem trdnejši in neupogljivejši, ker so si mogli misliti, da bode vlada njihovo volitev zmatrala za odobravanje svojega ravnanja in potem obračala še večjo skrb na „tako zanemarjeno, a tako potrebno nemščino“.

Veselilo bi nas, ako bi mogli izreči, da je vsaj del notranjskih volilcev dokazal svojo zavednost. A niti tega ne moremo; kajti tudi oni, ki so glasovali za sicer odločnega Hinka Kavčiča, dokazali so, da niso prav razumeli pomena te volitve.

Konečni pouk iz poslednje volitve pa je, da vlada zmaga na Notranjskem z vsakim svojim kandidatom. Že lanskega leta pred deželnozborskimi volitvami so ponujali na velikem mestu tedanjemu profesorju in sedanjemu uredniku Šukljetu — kateri je bil gotovo že takrat za kaj velikega namenjen — kandidaturo proti dr. Zarniku ali dr. Vošnjaku. Tedaj se nam je čudno zdelo, da morejo o Notranjcih tako slabo misliti, da si bodo dali od vlade usiliti poslanca; sedaj se temu ne čudimo več. — —

Vlada ima tedaj jednega upogljivega, zvesto udanega poslanca v deželnem zboru več. Za ta slučaj je obetala v slovenskem svojem organu, da se začne mleko in med cediti ne samo po Notranjskem, temveč po vsej deželi. Čakajmo torej, da to svojo obljubo izpolni. Ako bode res izpolnila svojo obljubo; ako bode jemala v zaščito naš jezik in našo narodnost; ako bode gospodu Adolfu Obresi na ljubo čuvala bolje o izpolnjevanji opravičenih in v ustavi utemeljenih naših zahtev — tedaj naših pravic; potem se sprijaznimo s ponedeljsko volitvijo tudi mi. Če se bode pa na dalje podpiralo razdevajoče delovanje poslaniškega časnikarja, tedaj bode pa z nami vred ves slovenski narod na nedvoumen način vedel izraziti svojo nevoljo, kajti „svaka sila do vremena“.

— P — P.

Bojanci.

Bojanske ženske so sploh srednje, pravilne rasti in z večine, kakor moški, določnih finih potez; lase in oči seveda imajo skoro brez izjeme črne. Vender kolikor so lepe, s svojimi posestricami nad Metliko bi se ne mogle kosati; zadnjih je več in ženitve med sorodniki so pri njih ne navadnejše. Nošnja Bojank je kaj lepa. Opomniti moram, da dekleta nimajo več crvenkap, kakor ravno imenovane unijatske devojke, da se torej od omoženih razlikujejo samo po kitah: dekleta jih nosé na hrbtu, žene na prsih. Pod kitami je položena „parta“ (jermen), na kateri nosi Bojanka, posebno kedar ima praznjo obleko, skoro vse svoje bogastvo: tolarje in drugo srebrnino razne starosti, koncem kit pa preluknjan — naprstnik. Vrhu glave si umejo kaj elegantno speti štirioglati robec „povézačo“, ki jim visi po zatilniku nekako jednako, kakor Romankam. Krog vratu imajo gérdan, nekatere samo iz steklenih korald, druge pa tudi obvezan s srebrnjaki. Vrhu košulje (srajce) nose zobunčič, to je oprsnik, navadno temen, a

ves obšit in pretkan z zlatimi portami. Pod zobunčičem je za navadno tkanica (tkan pas), pri bogatejših pa s škrlatom obšit in s srebrnim novcem nadeven „kraj“. Predpasnik imenujejo „pregača“; tkan je iz pobarvane volne lepo sestavljene; navadni se cenijo po jeden goldinar; z drago s srebrno in zlato vrpco pretkani pa do deset goldinarjev in več. Nu zato pa traja marsikateri vse življenje in zapusti ga še lahko svoji hčeri. Kikle so jim „skuti“ in niso toli dolge, da bi se ne mogle videti živo-bojne čarape, natikače ali cipele, kakor je ravno vreme, suho ali vlažno. Ko imaš več takih bitij pred seboj, zdi se ti, kakor da bereš blestečo bajko bajeslovnega jutra.

Odšle so zadnje mimo nas in maša se je pričela. Moji tovariši so šli v cerkev gledat posebnih obredov iztočne cerkve; meni so bili ti obredi že znani iz Trsta in z Dunaja; ostal sem torej še na mestu, da uživam krasen razgled po bujni v prvem zelenji dihajoči naravi. Pristopi kmalu stari Bojanec, Rade čul sem ga pozneje zvati, in

ker sem mu dal gledati z daljnogledom, postal je mož jako zgovoren in je kazal prav po otročje svoje veselje, kako blizo prineso ta stekla tu kraje ob dolanji Kolpi: Podzemelj, metliško okolico; dalje pot čez Gorjance, na levo od ondod pa, kjer se stikajo Gorjanci in kočevsko gorovje, vinorodni Semič ter blizo ob Labinji in Krupi očrneli grad Krupa. Oj, gospodine, da znate, prične z nekako temnim glasom stavec, da znate, koliko sem prehodil krog Krupe pa tu na levo pri Dragatuši, kjer se rdečita dva cerkvena zvonička krog Pustega Gradca, krog Pobrežke grajščine in v obče, kjer je grajska zemlja bila, koliko sem tujega veselja, pa tudi nasilja videl. Znate, da smo mi Bojanci bili nekaka grajska straža, nam ni trebalo robotati, nego bili smo samo pazniki in biriči ter smo priganjali druge pri delu. Imeli smo orožje, pa so se nas bolj bali tudi kmetje in ne rečem, da ne tudi gospoda. Do štiri sto let je, odkar so se naselili naši dedje v tem kraju. Pobegnili so z drugimi Vlahi pred Turki od Rogulja v Bosni, kjer je bil prvotni naš dom. Prišedše sem je uprašal tedanji grof, čegar je bila ta zemlja, kje se hočejo naseliti, ali ob Kolpi ali ob Gorjancih, a trije izmed njih niso hoteli ne jedno ne drugo, nego so si postavili tu tri kočje, ker leti je bil onda zarasten bukov gozd in našim dedom, ki so bili divji hajduki, ugajalo je

bolj tu, nego kje drugje. Vidite, od treh dedov: Vrliniča, Radojčića in Kordeža nas je naraslo v 400 letih do čez 50 domovanj in vendar v našem selu ne najdete drugoga imena. Mi ne damo drugim v selo in s prva ravno tudi nikdo silil ni, ker so se nas bali. Ni sedaj nismo babe, a še jaz pomnim, da smo bili za mojih mladih let krepkejši. Imam 80 let, a z dvajsetimi sem nosil, kakor vsi drugi Bojanci, rdečo kapo, a lase pod njo so mi mahali v kiti po hrbtu; prepasan sem bil z rdečim pasom, a za njim so se svetile pištole. Grof nam je dal porezati kite, pa tudi orožja nismo smeli preveč imeti; rabili so nas, kakor sem rekel, za stražo proti kmetom in so nas hujskali na nje. Znate, gospodine, kolikor so lepa mlada leta, tako življenje mi tedaj vendar ni bilo všeč; z doma nisi smel, kedar bi hotel, samo kedar ti je grof velel; vezane so ti bile roke in samo onda ne, kedar je trebalo biti kmeta. Pomnim, da so se leta 1848., ko je bilo čuti o svobodi, pobunili kmetje krog Vinice in niso hoteli na roboto. Vrlinič, maži! veleli so mi in 76 kmetov je leglo na klop in dobilo jih je tako, kakor tepemo sedaj samo še otroke. Nu, jaz sem jim povedal poprej, kako bode in oblekli so se, da palica ni mogla do živega. Robotali pa tudi niso več, kajti došlo je povelje, da smo vsi svobodni.

(Konec prihodnjič.)

Pogled po slovanskem svetu.

Slovenske dežele.

(„Narodna čitalnica“ v Kranji) priredi dne 31. avgusta 1884 na vrtu g. P. Mayrja ml. veliko slavnost v proslavljenju rojstnega dne našega presvetlega cesarja Frana Josipa I. — Program slavnosti je jako raznovrsten in zanimiv. Začetek ob 4. uri popoldne. Ustopnina za osebo 50 kr.

(Dijaška veselica v Sevnici.) Dne 15. t. m. se je izvršila v splošno zadovojnost vseh navzočih, ki so prihiteli od blizo in daleč, da prežive nekoliko veselih trenotkov med našo za vse dobro in uzvišeno uneto mladino. Čistega dohodka je bilo preko 46 gld.

(Koperska posojilnica,) o kateri smo nedavno poročali, da se je ustanovila, poklicala je v Koper našega deželnega poslanca, g. Mih. Vošnjaka v ta namen, da ji uredi kot izkušen in izveden strokovnjak vse poslovanje. V stanovanji koperske posojilnice se je zbralo nekaj mož, med njimi tudi deželni poslanec Spinčić in gosp. Mih. Vošnjak je navzočnim gospodom nasvetoval mnogo dobrih naprav, s katerimi se bode okoristila koperska posojilnica.

(Izjava.) „Slovenski Narod“ je pretekli teden pri nesel „Izjava“, namenjeno odločujočim krogom, katero zaradi neostatka prostora podajemo na tem mestu brez podpisov. Izjava slove:

„Več časa smo že z žalostjo opazovali, kako je „Ljubljanski List“ krenil s prave poti ter začel pisariti proti narodnim zahtevam in narodnim društvom.

Surovi napadi, ki se v novejšem času nahajajo v tem listu proti vsem narodnjakom, ki so slučajno drugoga mnenja, nego urednik in sodelavci omenjenega lista; zlasti pa skrajno podla očitanja velezaslužnemu in mnogo let za narod naš že trudečemu se dr. Valentinu Zarniku, pa nam dajo povod izreči:

da obžalujemo, da visoka c. kr. vlada kranjska dovoljuje v svojem glasilu pisati v tonu, ki more kompromitovati njo in njene dobre intencije in da „Ljubljanski List“, kakeršen je za sedanjega svojega uredništva, zasluzuje naše in vseh mislečih narodnjakov preziranje in zaničevanje“.

Kaj pa mislite Vi o tem, gospod Obresa?

(Dopolnilne volitve za kranjski deželni zbor.) Izvrševalni odbor klubu narodnih poslancev kranjskega deželnega zbora se je glede volitve v kranjskem velikem posestvu sporazumeval z najuplivišimi konzervativnimi volilci iz skupine velikih posestnikov, pa brez uspeha, ker se omenjeni gospodje ne mogo osebno udeležiti volitve in so sicer sploh tega mnenja bili, da zdaj ne kaže narodnokonzervativni stranki kandidata postavljati v tej volilni skupini, ampak da je umestno, če se ta stranka ne udeleži letošnje dopolnilne volitve. — Glede ribniško kočevskega mestnega volilnega okraja je izvrševalni odbor pri zaupnih možeh povpraševal po pripravnem kandidatu, toda poročalo se mu je, da si Ribničanje s svojimi somišljeniki v Kočevji še niso izbrali kandidata, da bodo pa gotovo vsi storili svojo narodno dolžnost, če se sploh odločijo za volitev. Vsled teh poročil odbor ni mogel proglasiti nobenega kandidata, nego je moral skrb prepustiti tamkajšnjim rodoljubom.

(O zloglasnih 600 goldinarjih) imajo „Národní Listy“ dne 21. t. m. dopis iz Celja, iz katerega posnemamo tale odstavek: „Slovenci res nimajo uzroka, naukuševati se za Taaffejevo vlado. Zanašati se imajo sedaj, kakor pred tem v boji za obstanek svojega naroda le na lastno svojo moč. Ne morejo se pa danes niti ponašati, da so zložni v svojem prizadevanji. Kranjska, iz katere so doslej prihajale vse inšpiracije za narodno delavnost, je — hvala

neodložni vladni politiki — razdvojena. Odrekla se je voditeljstvu, prvenstvu in tradicijam slovanskim s tem, da je dovolila podporo za nemško poučevanje. V tem ko štajarski in koroški Slovenci napenjajo vse svoje moči, da se ubranijo „schulvereinskemu“ poslovanju, mislijo njihovi kranjski bratje, da je germanizacija zaželjeni cilj. — Vender nam je pa v veliko zadoščenje, da gospodje, ki so pozabili svojih dolžnosti, ne dobivajo za svoje samozatajstvo nikakega priznanja. Ravno dr. Weitlof, predsednik „schulvereina“, dejal je te dni za burnega odobravanja tukajšnjih prusofilov, da sta dr. Gregor in Tilser, ki sta vršila svojo dolžnost s tem, da sta govorila proti državi nevarnim tendencijam nemškega „schulvereina“, vredna postati častna občana slovenska. Ali ne čutijo kranjski tihotapci ironije, katera se krije za narod slovenski v teh besedah? — Komentar k temu dopisu najuplívnejšega češkega glasila naj si napravi „Ljubljanski List“ sam.

(*Krokodilske solze*) je jokal pretekli petek v slovenskem vladnem listu njega občutljivi urednik zato, ker niso vsi slovenski listi priobčili onega manifesta „izvrševalnega odbora“, v katerem se je priporočala kandidatura gosp. Adolfa Obrese. „Disciplina je neobhodno potrebna“ in „gorje vam radikalcem, ki jo rušite“ — take in jednake izdihe in grožnje smo brali v uvodnem članku in sicer izražene sedaj s primesjo elegičnih občutkov, sedaj zopet z zavestjo neoborive vsemogočnosti. To vse pa iz peresa onega moža, ki je lansko leto, ko so vsi slovenski listi soglasno priporočali kandidate centralnega volilnega odbora, na tako drzen način pogazil narodno disciplino, proglasivši v Novem Mestu kandidaturo svoje svete osebe proti proštu Urhu. Ako sedaj o čisto spremenjenih razmerah isti gospod prav po svetohlinski vzdiguje oči proti nebu govoreč: „Zahvalim Te, o Bog! da nisem tak, kakor le ti,“ tedaj nimamo zanj boljšega odgovora, nego: „Pojdi v samostan, Ofelija — Šuklje!“

(*Spoštovano rodbino Lavrenčičevo v Postojini*.) kateri se ima Notranjska toliko zahvaliti in katera je bila vedno med prvimi in najodličnejšimi rodoljubi, začel je v „Slovenci“ neki dopisnik, napadati in grditi. To početje se je obsojalo splošno in mi obžalujemo le, da so napadi, ki bi sicer bili na mestu v Šukljetovem vladnem organu, našli pot v predele resnega in sicer taktnega lista, kakršen je „Slovenec“.

(*Slovenščina na državnih železnicah*.) Kakor znano, določa novi statut za c. kr. državne železnice, da se morajo v deželah z mešanim prebivalstvom vse objave razglašati v deželnih jezikih. Na Kranjskem in Koroškem, tedaj na postajah od Ljubljane do Trbiža in od Pontafila do Beljaka, ima se to torej goditi v nemškem in slovenskem jeziku. Isto tako morajo vsi železnični uradi s slovenskimi strankami občevati v slovenskem jeziku. — Z ozirom na to opozarjamo slovensko občinstvo, da se vedno poslužuje svojih pravic; posebno pa naše trgovce, da vožne in tovarne liste izpolnjujejo vedno slovenski, ker bodejo potem tudi železnični uradi primorani občevati z njimi v slovenskem jeziku. Ko bi se pa kedaj dogodilo, da bi tu ali tam porušen bil predpis novega železničnega statuta bodisi vsled uradnih dopisov ali javnih razglasov, prosimo vsakega rodoljuba, kateremu je do javne veljave lepega našega jezika, da nam objavi vsak tak slučaj.

(*„Peterburgskija Vjedomosti“*.) pišoč o petletji Taaffejeve vlade, hvalijo z velikim časnikarskim patosom grofa Taaffeja, češ, da je on bil prvi med avstrijskimi ministri, ki je zlomil moč Nemcev ter poklical k vladi tudi Slované in med temi posebno Čehé, katere „Peterburgskija Vjedomosti“ glede politične, dosledne in neustrašne delavnosti, stavijo v vzgled vsem ostalim avstrijskim Slovanom. — Ta članek uplívnega in razširjenega petrograškega lista je zanimiv za nas avstrijske Slované zato,

ker dokazuje, da se je v diplomatskih krogih avstrijskih in ruskih izvršil velik preobrat nazorov. Doslej se je namreč pri nas oziralo na slovansko prebivalstvo le tedaj, kedar diplomatske razmere med Avstrijo in severnim kolosom niso bile ravno najboljše; vselej pa, kedar sta se ti dve državi sporazumeli ter si prijateljski podali roke, niso učeni naši državniki ničesar več hoteli vedeti o Slovanih. To je sedaj — sodeč po članku „Peterburških Vjedomostij“ — postalo drugače. — Kar se tiče vlade grofa Taaffeja, ne skladamo se v vsem z izpeljavo uredništva ob Nevi, dasi radostno priznavamo, da se je glede nekaterih slovanskih narodov storilo mnogo, kar opravičuje nado, da tudi ostali končno pridejo do svojih pravic. Posebno mi Slováenci, ki smo na jugu najvažnejši faktor za obstoj celokupne države in za uspešni nje razvoj, ne moremo se pohvaliti, da bi nam bila vlada nalžovskega grofa posebno naklonjena in če premislimo, da so za njegove vlade mogoče prikazni à la Šuklje in „Ljubljanski List“, morali bi celo priti do sklepa, da nam je naravnost sovražna ter nas želi demoralizovati. Vender pa nečemo biti s sodbo preostri, temveč izrekamo le nado, da se bode po prihodnjih državnozbornih volitvah našla na Dunaji tuli glede nas ona dobrohotnost, kakor se je že našla glede Čehov.

V Trstu, dne 26. avgusta. (Izv. poročilo o slavnosti rojstnega dne pokrovitelja in obletnice blagoslovljenja zastave „Delavskega podpornega društva“ v Trstu.) Preteklo nedeljo so priredili slovenski delavci v Trstu slavnost, katera nam priča o zavednosti in solidarnosti, ki vlada med posamičnimi udi „Delavskega podpornega društva“ v Trstu. Že število udov, društvo jih namreč šteje nad 1500, zaslúži, da vsaj kratko omenimo, kako zna prirejati slavnosti in kako se zna veseliti naš delavski stan. — Točno ob desetih so se zbrali udje pred stanovanjem, kjer ima društvo svojo pisarno. Iznad stanovanja je vihrala velika slovenska zastava. Udje so se razvrstili v vrste in so se začeli pomikati s krasno društveno zastavo proti novi cerkvi sv. Antona, kjer je bila sv. maša. Ta prizor mora človek sam videti in opazovati te delavce, ki so ponosno korakali za svojo zastavo. Nekateri očetje so celo vodili za roko svoje sinove in dasi je nekateri bil revno oblečen, morebiti malo boljše, kakor pri navadnem svojem delu, vender moramo reči na čast tržaškim delavcem, da ne frak in klak, ampak srce, zavedno in domoljubno srce povečuje vsako narodno slavnost. In tako je bilo tudi preteklo nedeljo. V prezbiterji cerkve sv. Antona so se postavili odborniki in odbornice in razne deputacije, (tako iz Gorice,) ki so prišle na slavnost. V sredi je stal zastavonoša z društveno zastavo. Tudi ta prizor je bil krasen. Mlade Slovanéke, odbornice „Delavskega podpornega društva“ v Trstu, bile so belo oblečene in ozaljšane s slovenskimi trakovi čez prsi. Med službo božjo so peli pevci prav dobro pod vodstvom gospoda Steleta Nedvédovo mašo „Slava stvarniku“ in še druge cerkvene pesmi. Po sveti maši, katero je imel veleč. g. Debeljak, vrnili so se udje v istem redu v svoje stanovanje v akvedotu. Ali ko so ljudje klicali „Živio“, predrznil se je neki laški delavec pokazati z roko smokve, ali v istem trenutku ga je straža odvela v varno zatišje, morebiti zato, da je konfiskovala nezrelo sadje, katero je ta dan prinesel kazat v Trst, kjer bode utegnil premišljevati o svojih nezrelih smokvah. Sicer pa ni društvene slavnosti nič kalilo. Slovenska zastava je smela vihtrati sredi Trsta; nihče je ni žalil; Slováenci v Gorici pa še nimajo te pravice.

Popoldne je bila veselica v dvorani „Monte verde“, katere se je udeležilo nad 600 ljudi, tudi g. Mih. Vošnjak, ki je prišel sem iz Kopra, potem istrski poslanec gosp. Spinčić in še mnogo odličnega občinstva. Vse veselice mi ni moči opisavati, naj tedaj omenim samo toliko, da

so nas razen izvrstnega petja — pevci so morali pesmi ponavljati — iznenadile vse tri deklamovalke, gospodičine Ana Kobaljeva, Mimica Muhova in Micika Zorzutova. Prva je govorila slavnostni govor, druga je deklamovala „Pevčevo kletev“, a tretja pesem „Soči“, vse izvrstno.

Tako se je vršila slavnost „Delavskega podpornega društva“, slavnost, katere se bodo radi spominali vsi udje in katera je še bolj utrdila solidarnost med njimi, kajti samo v solidarnem ravnanju je moč in obstoj.

Ostali slovanski svet.

(*Društvo slavistov*) se je osnovalo na dunajskem vseučilišči. Društvu je namen, pečati se strogo samo s slavistiko. To društvo se je že več časa snovalo, ali je imelo veliko ovir, ker se je na dotičnem mestu mislilo, da za tem društvom tičijo kakšne politične težnje. Morda zato, ker ima tako panslavistično ime?

(*Slovaško žensko društvo „Živena“*) je imelo dne 6. t. m. shod v Turčanskem Sv. Martinu. Namen „Živena“ je, ustanovljati slovaške dekliške šole, poleg tega pa se je tudi na shodu sklenilo, izdajati poučne spise. — Daj Bog! da bi slovaške domorodne dame imele s svojim društvom več sreče, nego je je imela „Matica“. Sicer pa utegnejo „viteški“ Madžarji tudi proti nežnemu spolju biti jednako brezozirni, kakor proti domoljubnim možem.

(*Ignacy Domejko*.) Pred dobrim mesecem se je vrnil iz čilenske republike v svojo poljsko domovino osemdesetletni stari Ignacy Domejko. Mož je bil vrstnik Mickiewiczev in za svojega bivanja v Parizu, kamor se je moral preseliti po nesrečnih dogodkih 1832. leta njegov prijatelj. — Leta 1835. so ga poklicali v Coquimbo v Čili ter mu izročili glavno vodstvo nad državnimi rudniki, v katerih so kopali zlato in srebro. Naučivši se španskega jezika, napisal je v njem dvanajst špeciálnih del o rudnistvu. S tem in vsled svojega obsežnega znanja si je pridobil tako veljavo, da so ga pozneje poklicali v San Jago ter ga naprosili, naj jim izdela učni načrt za vseučilišče. Storil je to in sicer strogo se držec uprave vilenskega vseučilišča, katerega gojenec je bil sam. — Na stara leta njegova polastilo se ga je nepremagljivo hrepenenje po domovini. Vrnil se je tedaj v Varšavo in sicer, kakor je dejal, zato, da svoje kosti položi k večnemu počitku v zemljo poljsko. Rojaki njegovi so ga sprejeli z velikim spoštovanjem in častjo.

(*Towarzystwo akcyjno-amortyzacyjnie dla eksploatacyi gruntów i znajdujących się w nich surowych materiałów*) imenovalo se bode društvo, katero se ima ustanoviti v Varšavi na prizadevanje inženirja St. Szafarkiewiczza. Delniški kapital, kateri je ustanovnik pridobil v Ameriki, znašal bode 20 milijonov rubljev in se je prošnja za kocesijo že uročila pri ministerskem sovetu v Petrogradu. Namen društvu je prevzemati v obdelovanje vsa ona zemljišča, ki so doslej bila pusta ter kopati razno rudo. Trajanje društva je določeno na dvajset let. Po preteku te dobe ima se raziti; obdelana zemljišča in rudnike pa prevzamejo njihovi lastniki, ne da bi morali zato plačati kako odškodnino. — Zarad velikega delniškega kapitala pričakuje se v Varšavi z izredno nestrpljivostjo odlok ministerstva; vendar pa se splošno misli, da ne bode nikakih zaprek glede ustanovitve društva.

(*Od kolebki do mogiły*) (od zibelj do groba) je naslov povesti, katero je v svojem preiskovalnem zaporu spisal Kraszewski in jo priobčuje sedaj varšavski „Tygodnik Ilustrowany“.

(*Dzieje północno-zachodniej słowianszczyzny*) (zgodovina polnočnozapravnega Slovanstva) bode se imenovala knjiga, katera izide v kratkem v založbi pisatelja Viljema Boguslawskega v Poznani. Odlikovan je bil ta spis z nagrado „Towarzystwa przyjaciół poznańskiego“.

(*Du principe des nationalités*) (o narodnostnem načelu) je ime knjigi, katero je v Genevi izdal mladi bol-

garski učenjak Jurij Kojuharov. S slovanskega slališča je ta knjiga zato imenitna, ker se pisatelj v njej izdatno ozira na slovanske razmere in tako daje priliko tujemu svetu, da se more natanko seznaniti z našimi boji za ohranitev narodnosti.

(*Kneževina Bolgarska*) ima po štetji od 1881. leta 2.007.910 prebivalcev. Po narodnosti jih je: 1.345.507 Bolgarjev, 527.284 Turkov, 49.670 Rumunov, 37.600 Ciganov, 14.020 Židov, 12.376 Tatarjev, 11.552 Grkov, 3837 Armencev, 1894 Srbohrvatov, 1275 Nemcev, 1123 Rusov, 530 Arnautov, 515 Lahov, 220 Madžarjev, 174 Čehov, 164 Francozov, 97 Arabov, 92 Poljakov, 64 Angležev, 63 Čerkezov, 58 Perzov in 402 Čudov, Čuhoncev, Holandcev, Švedov, itd. — Kneževina ima zaradi zemljepisnega položaja, zaradi izredne nadarjenosti in neutrudne pridnosti bolgarskega naroda, gotovo jako važno ulogo na slovanskem jugu. In da se že bliža trenotek, ko bode doslej še neznatna kneževina imela govoriti znamenito besedo, dokazuje nam ravnokar došla vest, da se bode knez Aleksander zaročil s črnogorsko kneginjo Milico, katera je na glasu zarad svoje divne lepote in dovršene omike. Ruski car ji je odkazal jeden milijon rubljev letnega dohodka.

(*„Narodni Dom“ v Črncih*) snujejo, kakor smo že prej poročali, bukovinski Rusini. Ravnokar so izdali oklic za nabiranje prostovoljnih doneskov. — Narodnih domov imajo Rusini že na več krajih v Galiciji. Največji je levovski, katerega letni dohodki iznašajo čez 40.000 goldinarjev. Glavni namen vsem ruskim narodnim domom je, da v njih dobivajo ubožni dijaki srednjih in velikih šol stan, hrano in obleko; poleg tega še le skrbe za pripravne prostore narodnim društvom.

(*Strašna živinska kuga*) razsaja v Sibiriji, posebno v gubernijah Vologda in Tomsk. V poslednjem je poginilo v prvih šestih mesecih tega leta 60.000 živine. Sem ter tja se ta grozna bolezen prijema tudi ljudi.

(*Jasen*) imenuje se ruska vas na severnem Ogrskem, katera šteje 6000 prebivalcev ter ima šest grškokatoliških in jedno latinskokatoliško cerkev. Dolga je velika vas cele tri milje in leži med krasnimi, visokimi gorami v rodovitni dolini. — Vas s 6000 prebivalci je pač za nas Slovence neznan pojem.

(*H. M. Prevalskij*.) polkovnik generalnega štaba in znani vednostni potnik ruski, ki je lanskega leta končal svoje tretje potovanje po Srednji Aziji, napotil se je letos v Tibet. Srednja Azija je sploh še malo preiskana in znana zemlja, še le Rusom se ima učeni svet zahvaliti, da so začeli pozornost obračati na njo. Sploh imajo Rusi najbogatejšo cestopisno in zemljepisno slovstvo, kajti njim je načelo, da vse pridobljene dežele in sosedne jim kraje takoj vednostno preiščejo.

(*Varšavske pritožbe o Nemcih*.) Kakor so začeli učiti najnovejši osrečevalci našega naroda, mora biti atribut vsacega, kdor hoče veljati za „pametnega“ rodoljuba, ona silna pohlevnost, v kateri bi se imeli klanjati vsakemu Nemcu. Saj so Nemci in nemčurji vendar tako „dobri in mirni“. — Pač smo imeli mnogokrat žalostno priliko, prepričati se o dobroti in ljubeznjivosti teh nemških janččkov, katerim mi slovenski volkovi kalimo vodo. Ker bi se nam pa ntegnilo očitati, da govori iz nas radikalna ragrizenost in nestrpljivost, bodi nam dovoljeno

navesti besede, katere o Nemcih piše v Varšavi izhajajoči „Przegląd Tygodniowy“. „Nikjer na svetu“, piše omenjeni list, „ne ljubijo Nemcev, dasi njihove pridobitve na polji znanosti in politike vsakdo priznava. In mi? — imamo li najmanjši povod, ljubiti jih? Saj vendar nikdo, ki pozna tukajšnje razmere, ne more trditi, da bi Nemci sočustvovali z nami in iskali našega društva. Organizovani so tako in vedejo se tako, da nalašč ne priznavajo potrebe, učiti se deželnega jezika. Poznamo Nemce, kateri že po šest in več let tukaj stalno živijo, pa našega jezika vendar ne znajo še besede ne. Po vsi deželi imajo obširno trgovino, v kateri jim služi le rodni njihov jezik, in mi smo tako nespametni, da se v to akomodujemo. V svojih pisarnah imajo uvedeno ne samo nemško knjigovodstvo in nemško dopisovanje, temveč skrbje tudi kolikor mogoče za to, da v službe jemljejo samo svoje rojake.

Ali to še ni zadosti; znano nam je celo, da taki med nami obogateli priseljenci prepovedujejo svoji deci, govoriti poljski, ko se je tega naučila od svojih pestunjev.“ — Tako varšavski list. Človek bi mislil, da je to pisano v Ljubljani ali v kakem drugem slovenskem mestu. Kaj pravite vi, slovenski gospod oficijozus?

(„Z memoirů o Preširnovi.“) Pod naslovom „Ženja milenký slovenských basníků“ (žene in ljubice slovenskih pesnikov) priobčuje v podlistku „Národních Listů“ František Kvapil serijo člankov, katerih šesti, ki je izšel v št. 226. od dne 15. t. m., govori o Juliji Primčevi in o ženi, katera je velikemu pesniku našemu žrtvovala vse. Članek je pisan v obliki dvogovora med dr. Preširnom in dr. Chrobotom in sicer tako, da more češko občinstvo prav dobro poučiti o velikih duševnih bojih, ki so divjali v ljubečem srci in v blagi za narod plamteči duši Preširnovi.

Razne novice.

(Ciperski kralj.) Mnogokdo bode dejal, da ni tacega kralja, ker se v zgodovini ne bere nikder o ciprskem kraljestvu. In vendar je umrl nedavno v Petrogradu neki princ, ki si je ta naslov prideval, namreč Louis de Lusignan, čegar pradedje so se res odlikovali v križnih vojskah ter so si za svoje zasluge pridobili priimke, da so se smeli imenovati „brantelje svetega groba“, „prince jeruzalemske“ itd. Te pravice so bile zapisane na nekem starem pergamentu, ki ga je oče izročal sinu, a ta vnuku in tako dalje. — Omenjeni princ Louis de Lusignan je živel jako revno ter se mu je vedno sanjalo o nekem kraljestvu. Nosil je fantastično obleko, prave in kotiljonske rede. Prej je živel v Turčiji; ali ker je videl, da si tu ne bode mogel osnovati kraljestva, preselil se je na Rusko, ker so Rusi sovražniki Turkom, kakor ta princ, in je živel o miloščini. V Petrogradu je zapustil sina, ki se peča s kupčijo.

(Strašen slučaj) se je dogodil te dni v slovaškem mestecu Jablonki. Stekel pes je popadel kravo, katero so zaradi tega ustrelili in pokopali. Po noči pa je ciganska tolpa šestero oseb odkopala kravo in jedla njeno meso. Vsled tega so vsi stekli in žandarmeriji ni ostalo družega, nego postreljati vseh šest ciganov.

(Strašna nalezljiva bolezen, znana po imenu „malomočnost“) je razširjena med Kitajci. Človeku, katerega se loti ta bolezen, napilne se telo, celi kosi mesa padajo mu ž njega, tako, da je videti kosti, in členki z rok odpadajo. Še le po dolgih in strašnih mukah umrje nesrečnik. — V mestu San Francisko v Severni Ameriki, kamor se priseljuje od leta do leta več kitajskih delavcev

iz „nebeškega cesarstva“ je strašna ta bolezen jako razširjena in celo kitajsko mesto (Chinatown) je podkopano zato, da se „malomočni“ takoj, ko se ta bolezen pri njih opazi, v podzemeljske jame njegove zapirajo. V takem brlogu 30 do 40 čevljev pod zemljo živi mnogokrat po šestdeset nesrečnikov, kateri morajo neprestano delati smodke ali pa izgotavljati perilo za delavce. V kratkem času oslepé popolnoma in pomrjo v groznih bolečinah. — Ker se je malomočnost začela širiti tudi med belimi prebivalci, nastala je v Severni Ameriki velika agitacija proti Kitajcem. Javno mnenje zahteva, da se vsi izženejo iz severoameričanskih držav in ostro prepove njihovo daljše priseljevanje. Dr. O' Donell iz Kalifornije, ki je 20 let opazoval grozno kitajsko bolezen, postavil se je na čelo protikitajski agitaciji. Da bi vzbudil tem večji gnus do Kitajcev, potuje po večjih mestih združenih držav in vozi s sabo v železničnem tovornem vozu nekaj malomočnih nesrečnikov. V nedeljo dne 27. julija je predaval v Čikagu o tej bolezni in povabil potem svoje poslušalce, da se na kolodvoru z lastnimi očmi prepričajo o gnusni in strašni tej bolezni. In res, grozen je bil pogled na nesrečnike, ki so ob kotih vagona ležali v topem spanju. Dr. O' Donell je suval s kolom med nje ter jih tako spravil na noge. In zrl so gledalcem nasproti topi, blazni pogledi iz oteklih obrazov, ob katerih so visela ušesa, kakor pri slonih. Meso jim je padalo s teles. Med njimi je tudi najlepša deklica iz San Franciska, rojena Italijanka in iz bogate rodbine, katera je nalezla to bolezen, ker si je dala obleko prati pri nekem Kitajci.

Politični razgled.

V dopolnilnih volitvah je volilo veleposestvo za deželna poslanca grofa Ervina Auersperga in barona Leopolda Lichtenberga. V Kočevji pa je bil voljen Faber, kneza Auersperga gozdar.

Hrvaški zbor se je zopet odprl dne 23. t. m. in bode zboroval samo do zadnjega tega meseca. Na dnevnem redu je lonjskopoljsko vprašanje, samouprava Srbov itd., toda mnogo se ne bode tudi zdaj moglo storiti, ker David Starčević ovira s svojim vedenjem uspešno delovanje.

Zdaj so ga morali žandarji iz zbornice odvesti, ker se je celo z roko dotaknil poslanca Zmajčiča. Nove volitve bodo že meseca septembra.

Deželni zbori: češki, štajarski, kranjski in silezki so sklicani na 9. dan septembra; gorenjeavstrijski, dolenjeavstrijski in solnograški na 15. dan septembra; ko-roški na 22. dan septembra; tržaški na 6. dan oktobra.

Štajarski veleposestniki so volili v deželni zbor same liberalce.

„Slovan“ izhaja vsak četrtek popoldne. Cena mu je za celo leto 4 gld., za polu leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Posamične številke se prodajajo po 10 kr. — Naročnina, reklamacije in inserati naj se pošiljajo upravništvu, dopisi pa uredništvu na Kongresnem trgu št. 7. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo in rokopisi ne vračajo. — Za inserate se plačuje za navadno dvostopno vrsto, če se tiska jedenkrat 8 kr., če se tiska dvakrat 7 kr., če se tiska trikrat 6 kr., če se pa tiska večkrat, po dogovoru.